

Arkivsak-dok. 200700949-138
Arkivkode 020 &13
Saksbehandler Guri Eggen

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
18.12.2007

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM REFUSJONSSATSER FOR OPPLÆRING AV ELEVER I BARNEVERNINSTITUSJONER

Forslag til

VEDTAK

1. Oppland fylkeskommune mener at satser for refusjon ikke bør fastsettes i forskrift. Satsene må justeres etter lønnsutviklingen, og bør fastsettes i årlig rundskriv.
2. Oppland fylkeskommune støtter ikke departementets forslag om en gjennomsnittlig sats for elever i grunnskole og videregående opplæring på kr. 83.000 for elever som ikke har behov for spesialundervisning. Gjeldende gjesteelevsatser må benyttes som en grunnsats for alle elever fra andre fylker, uavhengig av om de bor i barneverninstitusjon eller ikke.
3. Oppland fylkeskommune støtter ikke departementets forslag om 2 satser for elever med behov for spesialundervisning.
 - Det bør fastsettes 4 ulike satser for opplæring av barn og unge i barneverninstitusjoner som har behov for spesialundervisning (i tillegg til ordinær grunnsats) – lav, middels, høy og ekstra høy sats. Det må gis mulighet til individuelle avtaler mellom hjem- og institusjonsfylkeskommune.
 - Skolen, PPT og institusjonsfylkeskommunen vurderer hvilken sats som skal benyttes, i samarbeid med hjemfylkeskommunen.
4. Departementet bør utarbeide retningslinjer for samarbeidet mellom fylkeskommunene i forbindelse med barn og unge i barneverninstitusjoner, for å sikre at opplæringsansvaret for den enkelte elev blir best mulig ivaretatt. Hjemfylkeskommunen bør forhåndsgodkjenne de opplæringstilbud som den har betalingsansvar for.
5. Oppland fylkeskommune støtter forslaget om at tvister ved valg av satser kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger. Tvister bør unngås i størst mulig grad ved at departementet utarbeider retningslinjer for samarbeidet mellom fylkeskommunene.

Bernt M. Tordhol
fylkesrådmann

Jørgen Skaug
fylkesopplæringsjef

Vedlegg: Høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 02.11.07

Høringsuttalelse – Forslag til forskrift om refusjonssatser for opplæring av elever i barneverninstitusjoner

Oppland fylkeskommune viser til høringsbrev av 02.11.07 fra Kunnskapsdepartementet med forslag om ny § 19-7 i forskrift til opplæringsloven, med forslag om refusjonssatser for opplæring av elever i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke.

Oppland fylkeskommune har følgende kommentarer til forslaget:

Satser fastsatt i forskrift

I henhold til ny § 13-2 i opplæringsloven, skal fylkeskommunen der institusjonen ligger, ha rett til refusjon av utgifter til opplæringen fra fylkeskommunen der barnet eller den unge er bosatt på det tidspunktet det blir gjort vedtak om plassering, etter satser fastsatt av departementet. Departementet gir forskrifter om refusjon av utgifter til opplæring av barn og unge fra andre fylkeskommuner.

Oppland fylkeskommune ser det som uheldig at satser for refusjon fastsettes i forskrift. Refusjonssatsene må justeres etter lønnsutviklingen, og bør derfor fastsettes i årlig rundskriv. Formuleringen *Departementet gir forskrifter om refusjon* tilsier ikke at selve satsene må fastsettes i forskriften.

Grunnsats for elever som ikke har behov for spesialundervisning

Departementet foreslår at det skal benyttes en gjennomsnittssats på kr. 83.000 både for grunnskole og videregående opplæring, for elever som ikke har behov for spesialundervisning. Det legges til grunn at omfanget av barn som får grunnskoleopplæring antas å være noe høyere enn omfanget av unge som får videregående opplæring. Det foreslås derfor at utgiftene til grunnskoleopplæring vektet med 2/3 og utgiftene til videregående opplæring med 1/3 i beregningen av satsen.

I Oppland har vi ikke grunnlag for å si at det er flere barn/unge i barneverninstitusjoner som får grunnskoleopplæring i forhold til videregående opplæring. I tidligere redegjørelser til departementet i forbindelse med endring av opplæringsloven § 13-2, har vi beregnet at fordelingen av barn og unge i barneverninstitusjoner som går i grunnskole og videregående opplæring er tilnærmet lik, dvs. halvparten i hvert av skoleslagene. En felles grunnsats på kr. 83.000 vil ikke dekke de faktiske kostnadene for elever som bor i barneverninstitusjoner i Oppland.

Gjestelevsatser for de ulike utdanningsprogrammene i videregående opplæring, fastsettes hvert år av KS. Satsene benyttes ved gjesteelevoppgjør mellom fylkeskommunene. Oppland fylkeskommune mener at de gjeldende gjesteelevsatser må benyttes for alle elever fra andre fylker, uavhengig av om de bor i barneverninstitusjon eller ikke.

Satser for spesialundervisning

Departementet foreslår 2 satser for elever som har behov for spesialundervisning:

- Elever med moderat behov for spesialundervisning: Kr. 245.000
- Elever med omfattende behov for spesialundervisning: Kr. 485.000

Satsene er inkludert grunnsatsen på kr. 83.000, og innebærer at de reelle satsene for spesialundervisning er henholdsvis kr. 162.000 og kr. 402.000.

Flertallet av elevene som bor i barneverninstitusjoner i Oppland har omfattende behov for spesialundervisning som er svært kostnadskreven. Elevene kan sjelden inngå i ordinære elevgrupper uten at store ekstra ressurser settes inn. Elevene i videregående opplæring er særlig kostnadskreven fordi skolene ofte må etablere egne individuelle tilbud, med ekstra lærere og assistenter. Gjennomsnittlig kostnad pr. elev ved de ulike institusjonene er beregnet til 400.000 – 500 000 kr. i videregående opplæring. Enkelte elever vil også kreve betydelig større ressurser enn dette. Svært få av elevene antas å kunne få tilfredsstillende utbytte av opplæringen innenfor den laveste satsen for spesialundervisning (kr. 162.000). Bare unntaksvis finnes elever som bor i barneverninstitusjoner i Oppland, som ikke har behov for spesialundervisning.

Oppland fylkeskommune støtter ikke departementets forslag, og viser til vår høringsuttalelse i forbindelse med endring av opplæringsloven § 13-2 (Vedtatt i fylkesutvalget 21.08.07):

Oppland fylkeskommune er enig i at institusjonsfylket får rett til refusjon av utgifter etter fastsatte satser. Det forutsettes at satsene gjenspeiler de faktiske kostnadene.

- *Det bør fastsettes 4 ulike satser for opplæring av barn og unge i barneverninstitusjoner som har behov for spesialundervisning (i tillegg til ordinær grunnsats) – lav, middels, høy og ekstra høy sats. Det må gis mulighet til individuelle avtaler mellom hjem- og institusjonsfylkeskommune.*
- *Skolen, PPT og institusjonsfylkeskommune vurderer hvilken sats som skal benyttes, i samarbeid med hjemfylkeskommune.*
- *Satser for refusjon må justeres etter lønnsutviklingen, og fastsettes i årlig rundskriv.*

Fylkeskommunens helhetlige ansvar

I henhold til opplæringsloven § 13-2 har institusjonsfylket det helhetlige ansvaret for å oppfylle rettigheter etter opplæringsloven for beboere i barneverninstitusjoner. Institusjonsfylket skal fastsette opplæringstiltakene, sørge for sakkyndige vurderinger, fatte nødvendige vedtak om spesialundervisning og finansiere opplæringen. I etterkant vil institusjonsfylket kunne kreve refusjon etter fastsatte satser. Hjemfylkeskommunen skal altså ikke ha noen form for ansvar eller mulighet til å vurdere omfang og innhold i opplæringstiltakene, bare en plikt til å betale. Dette vil naturlig nok føre til stor grad av uforutsigbarhet for den enkelte fylkeskommune som skal dekke kostnadene.

Vi er bekymret for at et skille mellom formelt ansvar og betalingsansvar vil kunne få uheldige konsekvenser. For å motvirke dette, og for å ivareta elevene på best mulig måte, bør departementet utarbeide retningslinjer for samarbeidet mellom fylkeskommunene. Vi ser det som nødvendig at fylkeskommunene fortsatt har et nært samarbeid om elever i barneverninstitusjoner, og at hjemfylkeskommunen i forkant godkjenner de opplæringstilbud som den skal betale for. Gode samarbeidsrutiner er også nødvendig for å ivareta det helhetlige opplæringsansvar for den enkelte elev. Slik regelverket er i dag, har ingen fylkeskommune et helhetlig ansvar for eleven, ettersom ansvaret flyttes hver gang barnet/ungdommen flytter til ny fylkeskommune. Mange barn og unge i barneverninstitusjoner flytter ofte.

Twisteløsning

Departementet foreslår at tvist ved valg av satser kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger.

Vi ser det som naturlig at ny § 13-2 i opplæringsloven og det foreliggende forslag til forskrift, vil føre til stor grad av uenighet mellom fylkeskommunene. For å unngå slike tvister, må det etableres rutiner som sikrer at hjemfylkeskommunen og institusjonsfylkeskommunen har et nært samarbeid omkring elevene, og at hjemfylkeskommunen godkjenner opplæringstiltakene før de settes i gang.

Når tvister oppstår, bør saken bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger.